

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Ndz/3/2014
Identifikačné číslo spisu:	1012201303
Dátum vydania rozhodnutia:	16.01.2015
Meno a priezvisko:	CSc., JUDr. Eva Babiaková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1012201303.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Krajský súd v Bratislave, Záhradnícka 10, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. Spr. 6157/12 zo dňa 20. júna 2012 vo veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 5S 218/2012, o návrhu na vylúčenie sudcov Krajského súdu v Bratislave, takto

rozhodol:

Sudcovia Krajského súdu v Bratislave JUDr. Ľuboš Sádovský - predseda Krajského súdu v Bratislave, a JUDr. Roman Bolebruch, JUDr. Tibor Kubík a JUDr. Boris Tóth - podpredsedovia Krajského súdu v Bratislave, sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Sudcovia Krajského súdu v Bratislave Mgr. Barbora Barteková, JUDr. Ayše Pružinec Erenová, JUDr. Michaela Frimmelová, JUDr. Magdaléna Floreková, JUDr. Janka Gažovičová, JUDr. Bianka Gelačíková, JUDr. Mária Hajdínová, JUDr. Monika Holická, JUDr. Roman Huszár, JUDr. Milan Chalupka, JUDr. Katarína Javorčíková, JUDr. Beáta Jurgošová, JUDr. Valéria Kleinová, JUDr. Ondrej Krajčo, JUDr. Branislav Král, JUDr. Darina Kriváňová, JUDr. Darina Kuchtová, JUDr. Blanka Malichová, JUDr. Martin Murgaš, JUDr. Blanka Podmajerská, JUDr. Zuzana Posluchová, Mgr. Ingrid Degmová Pospíšilová, JUDr. Juraj Považan, JUDr. Alena Svetlovská, JUDr. Edita Szabová, JUDr. Katarína Štrignerová, JUDr. Jana Vlčková, JUDr. Oľga Bahníková, JUDr. Ľubica Broušková, JUDr. Jarmila Glončáková, JUDr. Andrea Haitová, JUDr. Blažena Hirnerová, JUDr. Miroslava Janečková, JUDr. Ľubica Krišková, JUDr. Elena Kúšová, JUDr. Lýdia Noskovičová, JUDr. Elena Ondrišová, JUDr. Eugen Palášthy, JUDr. Tatiana Pastieriková, Mgr. Soňa Pekarčíková, JUDr. Beata Trandžíková, Mgr. Štefan Zelenák, Mgr. Marián Degma, JUDr. Dáša Filová, JUDr. Nora Halmová, JUDr. Renáta Janáková, JUDr. Judita Kokolevská, JUDr. Soňa Langová, JUDr. Zuzana Mališová, JUDr. Vlastimil Pavlikovský, JUDr. Anna Peťovská, PhD., Mgr. Viliam Pohančenič, JUDr. Peter Pospech, JUDr. Janka Richterová, JUDr. Viera Šebestová, JUDr. Ľubomír Šramko, JUDr. Milota Tóthová, JUDr. Marián Trenčan, JUDr. Monika Válašiková, PhD., JUDr. Magdaléna Blažová, JUDr. Kamil Ivánek, Mgr. Marcela Kosová, JUDr. Karol Kováč, JUDr. Ľudmila Králiková, JUDr. Denisa Meszárosová, JUDr. Jaroslav Mikuš, JUDr. Zuzana Molnárová, JUDr. Peter Šamko, JUDr. Eva Vajdičková, JUDr. Danica Veselovská a JUDr. Iveta Zelenayová nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 5S 218/2012.

Odôvodnenie

Žalobkyňa v návrhu zo dňa 06.07.2012 žiadala v zmysle § 12 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pred prvotným prejednaním veci o jej prikázaní inému súdu toho istého stupňa, pretože sudcovia miestne a vecne príslušného súdu sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vzhľadom na ich pomer k veci a k účastníkom konania, nakoľko žalobkyňa podanou žalobou navrhuje preskúmať zákonnosť rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave. Uviedla, že je potrebné zaručiť, aby tieto osoby nemali vplyv na výsledok konania.

Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 5S/218/2012 - 7 zo dňa 03.09.2012 vyzval žalobkyňu, aby doplnila svoju žalobu o vyjadrenie, či namieta zaujatosť sudcov Krajského súdu v Bratislave (§ 15a OSP) alebo či žiada o prikázanie veci podľa § 12 ods. 2 OSP. Na túto výzvu žalobkyňa uviedla, že Krajský súd v Bratislave nemôže vo veci konať, a to z dôvodu, že konajúci sudca ako aj všetci sudcovia Krajského súdu v Bratislave sú z rozhodovania veci vylúčení, a to pre ich pomer k veci a k účastníkom konania. Každý sudca Krajského súdu v Bratislave je sudcom žalovaného, a teda nevyhnutne by rozhodoval o vlastnom súde. Také rozhodovanie podľa žalobkyne nemôže byť z dôvodov uvedených v samotnej žalobe, v súlade so zásadami spravodlivého súdneho procesu garantovaného čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právom žalobkyne na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky. Opätovne poukázala na zásadu „nemo iudex in causa sua“, ktorá musí byť v právnom štáte dodržiavaná a súdy musia svoje procesné postupy upraviť tak, aby označenú zásadu rešpektovali, pretože opak predstavuje ústavne nekonformný zásah do justičných práv žalobcu. Uviedla, že vyššie uvedené okolnosti neoznamuje v rámci námietky zaujatosti podľa § 15a OSP ani v rámci odôvodnenia žiadosti o prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti podľa § 12 ods. 2 OSP, ale uvádza, ich konajúcemu sudcovi pre preukázanie jeho vedomosti o uvedených okolnostiach, ktoré jeho samotného ako aj všetkých ostatných sudcov Krajského súdu v Bratislave z prejednávania a rozhodovania veci vylučujú, pričom očakáva postup podľa § 15 OSP.

V zmysle tohto podania žalobkyne Krajský súd v Bratislave dňa 08.12.2014 predložil spis na rozhodnutie o vylúčení sudcov Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky s vyjadrením sudcov ohľadom ich zaujatosti v danej veci.

JUDr. Ľuboš Sádovský - predseda Krajského súdu v Bratislave uviedol, že je vo veci zaujatý, ako štatutárny orgán, ktorý vydal žalobou napadnuté rozhodnutie.

JUDr. Vlastimil Pavlikovský uviedol, že ho možno považovať za zaujatého, nakoľko je so štatutármi žalobcu v priateľskom vzťahu.

Ostatní sudcovia Krajského súdu v Bratislave sa vyjadrili, že sa vo veci necítia byť zaujatí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky posúdiac podľa obsahu podanie žalobkyne v časti, v ktorej sa domáha vylúčenia sudcov Krajského súdu v Bratislave z prejednávania a rozhodovania veci vzhľadom na ich pomer k veci a k účastníkom konania, i doplnenie tejto časti podania ako námietku zaujatosti sudcov, prejednal túto bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP) podľa § 16 ods. 1 OSP a dospel k záveru, že niet zákonného dôvodu na vylúčenie sudcov Krajského súdu v Bratislave z prejednávania a rozhodovania veci, okrem predsedu súdu a podpredsedov súdu.

Predmetom konania v danej veci je preskúmanie rozhodnutia č. Spr. 6157/12 zo dňa 20.06.2012, ktorým Krajský súd v Bratislave rozhodoval ako povinný orgán podľa § 2 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobode informácií“).

Podľa § 12 ods. 1 OSP, ak nemôže príslušný súd o veci konať, pretože jeho sudcovia sú vylúčení (§ 14), musí byť vec prikázaná inému súdu toho istého stupňa.

Vec možno prikázať inému súdu toho istého stupňa aj z dôvodu vhodnosti (§ 12 ods. 2 OSP).

O prikázaní veci rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa vec má prikázať (§ 12 ods. 3 OSP).

Podľa § 14 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Účelom § 14 ods. 1 OSP je prispieť k nestrannému prejednaní veci, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska uvedeného ustanovenia je právne významný vzťah sudcu, a to buď: 1. k veci (o vzťah tejto povahy ide napríklad vtedy, keď sudca je účastníkom alebo vedľajším účastníkom konania, keď má osobný záujem na určitom výsledku konania, ale tiež vtedy, keď sudca verejne - napríklad prostredníctvom médií alebo iným spôsobom vyjadril právny názor na vec, ktorý je objektívne spôsobilý ohroziť jeho nestrannosť), 2. k účastníkom konania [o takýto vzťah ide v prípade vzťahu sudcu charakteru rodičovského, manželského, súrodeneckého alebo iného blízkeho rodinného vzťahu alebo relevantného osobného vzťahu (tak pozitívneho alebo negatívneho)], 3. k zástupcom účastníkov konania, ktorý je charakterizovaný obdobne ako vzťah k účastníkom konania.

Pomer k veci ako okolnosť spochybňujúca nezaujatosť sudcu predpokladá situáciu, keď sudca je právne zainteresovaný na výsledku konania. O pomere k účastníkovi alebo k zástupcovi ako okolnosti vzbudzujúcej pochybnosti o nezaujatosti sudcu možno uvažovať, ak sa zakladá na príbuzenstve, či iných kladných alebo záporných vzťahoch sudcu k účastníkom alebo k ich zástupcom. Zákonom predpokladané dôvody podmieňujúce zaujatosť alebo nezaujatosť sudcu na prejednanie a rozhodnutie pridelenej veci musia vyplývať z objektívnych skutočností. V námietke zaujatosti účastník nemôže ako dôvod použiť okolnosti, ktoré spočívajú v postupe súdu v konaní o prejednaní veci. Postupom sa rozumejú procesné úkony súdu vrátane rozhodnutí, ktoré upravujú vedenie konania. V širšom chápaní môžeme k postupu sudcu priradiť aj jeho rozhodnutie vo veci samej, ktoré je jeho ústavnou povinnosťou a preto túto okolnosť, že v inej veci meritorne rozhodol v prípade v jeho neprospech zásadne nemožno použiť ako dôvod na námietku zaujatosti. Ide o procesné úkony a rozhodnutia, ktoré upravuje Občiansky súdny poriadok, ktoré sú ním predvídané a majú upravené svoje účinky na priebeh konania. Iné úkony a rozhodnutia, ktoré sú výsledkom procesnej improvizácie v postupe súdu za splnenia aj ostatných zákonných podmienok nemožno použiť ako dôvody na námietku zaujatosti. Sudcu nemožno vylúčiť nielen pre úkony v prejednávanej veci, ale ani pre úkony v iných právnych veciach vrátane rozhodnutí, ktoré vydal. Ak sú v námietke zaujatosti uvedené len také skutočnosti, neprihliada sa na ne, t.j. platí fikcia ako by námietka nebola vznesená, ale len v rozsahu týchto skutočností, v ktorom prípade sa vec nepredkladá nadriadenému súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti. Ak námietka obsahuje aj iné okolnosti, treba ju predložiť bez ohľadu na to, že o niektorých okolnostiach platí, že sa na ne neprihliada, pretože v opačnom prípade by mohol nastať dôvod pre zrušenie rozhodnutia podľa § 221 ods. 1 písm. g/ OSP v spojení s § 205a ods. 1 písm. a/ OSP. Taký dôvod pre zrušenie rozhodnutia vo veci samej by sa mohol uplatniť aj v dovolacom, resp. v mimoriadnom dovolacom konaní. Pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodnutia veci nepostačujú subjektívne pocity účastníka konania, z dôvodu ktorých tvrdí, že má pochybnosti o nezaujatosti sudcu na prejednanie a rozhodnutie veci, ako aj je nepostačujúci subjektívny názor konajúceho sudcu, že sa cíti byť zaujatý na prejednanie a rozhodnutie mu pridelenej veci, ako aj naopak. Zaujatosť konkrétneho sudcu v prejednávanej veci musí vyplývať z objektívnych okolností podmieňujúcich jeho vzťah k predmetu konania alebo jeho vzťah k účastníkom tohto konania alebo k ich zástupcom. Povinnosť preukázať okolnosti odôvodňujúce zaujatosť konajúceho sudcu na prejednaní a rozhodnutí mu pridelenej veci spočíva na tom, kto vzniesol námietku zaujatosti.

Podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“) sudca je predstaviteľ súdnej moci. Právomoc súdu sudca vykonáva na nezávislom a nestrannom súde oddelene od iných štátnych orgánov. Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietahov a len na základe skutočností

zistených v súlade so zákonom. Podľa § 30 citovaného zákona v záujme záruky nezávislosti a nestrannosti výkonu sudcovskej funkcie je sudca povinný dbať svojím správaním na to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. V občianskom živote, pri výkone funkcie sudcu, aj po jeho skončení sa sudca musí zdržať všetkého, čo by mohlo narušiť vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu alebo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Z toho vyplýva, že sudca musí byť nielen nestranný, ale sa musí ako nestranný javiť navonok.

Nestranný je sudca, u ktorého nie sú pochybnosti o jeho nezaujatosti so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom a súčasne sa nepodieľal na rozhodovaní vo veci v niektorom inštančnom stupni. Rozhodovaním sa rozumie účasť na hlasovaní alebo inom spôsobe účasti na prijímaní rozhodnutia vo veci samej (samosudca), ako aj na rozhodnutiach, ktoré pripravujú skutkový a právny základ na rozhodnutie vo veci samej. Základom na záver o nevyhnutnosti vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania veci je pochybnosť o jeho nezaujatosti.

Predpokladom skutočného uplatnenia zásady rovnosti účastníkov v konaní a zaistenia záruk správneho a spravodlivého rozhodnutia je, aby v konaní konal a rozhodoval sudca nezaujatý, ktorý nie je v žiadnom osobnom vzťahu k účastníkom a k ich zástupcom, a ktorý nie je žiadnym spôsobom zainteresovaný na výsledku konania. V súlade s tým zákon vo vyššie citovanom ustanovení § 14 ods. 1 OSP konštruje ako dôvody vylúčenia sudcu sudcov pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom. Zákon zakladá vylúčenie sudcu na existencii určitého dôvodu vymedzeného takými konkrétne označenými a zistenými skutočnosťami, vo svetle ktorých sa javí sudcova nezaujatosť pochybnou. Vylučuje sa tým subjektívny pohľad na vylúčenie sudcu; na to, aby bol sudca vylúčený, nemôžu postačovať pocity účastníka o tom, že možno mať pochybnosti o nezaujatosti sudcu, ale musí byť zistený dôvod, z ktorého vyplýva, že možno pochybovať o sudcovej nezaujatosti.

V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS 47/05, v ktorom ústavný súd vyslovil právny záver, že „obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, to znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadržal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci“. Ústavný súd Slovenskej republiky nestrannosť sudcu judikoval aj v ďalších rozhodnutiach (pozri bližšie napr. sp. zn. III. ÚS 71/97, I. ÚS 73/97).

Ako je už spomenuté vyššie, sudcov pomer k účastníkom alebo ich zástupcom môže byť založený predovšetkým na príbuzenskom alebo jemu obdobnom vzťahu, ktorému na roveň môže v konkrétnom prípade stáť vzťah priateľský či naopak zjavne nepriateľský. Do úvahy prichádza i vzťah ekonomickej závislosti. Uplatnená námietka zaujatosti pre pomer sudcu k veci musí byť v príčinnej súvislosti s predmetom daného konania. (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 76/1999 z 20.07.1999).

Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. vymenovaním za sudcu vzniká a zánikom funkcie sudcu zaniká osobitný vzťah sudcu k štátu, z ktorého vyplývajú práva a povinnosti sudcu a štátu upravené týmto zákonom; za štát v týchto vzťahoch koná ústredný orgán štátnej správy súdov, ktorého pôsobnosť upravuje osobitný predpis.

Práve osobitný vzťah sudcu k štátu musí sudcovi umožniť konať a rozhodovať nezávisle a nezaujato vo všetkých veciach, teda aj vo veciach, ktoré sa týkajú nielen štátu, s ktorým tento vzťah po dobu výkonu svojej sudcovskej funkcie udržiava, veci týkajúcich sa orgánov správy súdu, na ktorom aktuálne vykonáva svoju funkciu, nevynímajúc. K tomuto postojú čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky výslovne sudcovi priznáva nezávislosť pri výkone jeho funkcie.

V zmysle zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (§ 35 cit. zák.) pôsobnosť predsedu súdu v oblasti riadenia a správy súdu je potrebné vnímať ako súhrn určitých oprávnení a zároveň aj ako zákonom dané povinnosti; predseda je zároveň štatutárnym orgánom súdu, pokiaľ tento zákon nezveruje toto postavenie v oblasti správy súdu

inému subjektu - riaditeľovi správy súdu. V zmysle § 32 a § 33 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov orgány riadenia a správy súdu (t.j. predseda súdu a podpredseda súdu) vykonávajú riadenie a správu súdov v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom; úlohou riadenia a správy súdov je vytvárať súdom Slovenskej republiky podmienky na riadny výkon súdnictva najmä v oblasti personálnej, organizačnej, ekonomickej, finančnej, odbornej a dohliadať na riadny výkon súdnictva spôsobom a v medziach ustanovených zákonom, pričom riadenie a správa súdov nesmú zasahovať do rozhodovacej činnosti súdov.

Predseda súdu, či z jeho poverenia podpredseda súdu teda koná v mene súdu i pri vydávaní rozhodnutí podľa zákona o slobode informácií.

Predseda súdu nie je však nadriadeným sudcu ani sudca nie je podriadeným predsedovi súdu.

Dôvodom pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci nemôže byť ani samotná okolnosť, že sudcovia sa navzájom (ako kolegovia) poznajú a pravidelne sa stretávajú na pracovisku. Vzťahy sudcov navzájom sú vo všeobecnosti neutrálne, budované na princípoch profesionálnej spolupráce, riešenia obdobných pracovných úloh a problémov. Takéto kolegiálne vzťahy sudcov nemožno bez ďalšieho považovať za okolnosť vzbudzujúcu pochybnosti o ich nezáujatosti. Jedine v prípade, kedy vzájomný vzťah presiahne takto chápaný profesionálny rámec a nadobúda charakter bližšieho osobného vzťahu (rodinného, priateľského a pod.), možno o tejto okolnosti uvažovať, ako o dôvode pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí. Je však nutné, aby táto okolnosť bola nielen konštatovaná, ale aj skutkovo vymedzená, preto aj napríklad tvrdenie o priateľskom pomere by malo byť konkretizované. Až v takomto prípade môže vykazovať právne významné znaky z hľadiska § 14 ods. 1 OSP; o takýto prípad však v prejednávanej veci nejde.

Na druhej strane k záveru o tom, že sudca je vylúčený, nie je potrebné, aby bolo preukázané, že je zaujatý. Na vylúčenie sudcu postačuje, ak možno mať so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom pochybnosti o jeho nezáujatosti.

Nestrannosť treba skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad, a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkolvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (Piersach v. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 01.10.1982).

Existencia nestrannosti musí teda byť určená podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania sudcu v danej veci, a tiež podľa objektívneho hľadiska, t.j. zisťovaním, či sudca poskytoval dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (pozri rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS 16/00).

Nestrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Nestrannosť sudcu je zvyčajne definovaná ako „absencia predsudku alebo zaujatosti v konkrétnej veci.“

Za objektívne pritom nemožno považovať ani to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezáujatým vzťahom k veci disponuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine ira et studio“, teda nezávisle a nestranne.

Meradlom pre hodnotenie objektivity sudcu nemôže byť ani subjektívne hľadisko účastníka konania,

ktoré je spravidla motivované tým, že súd nekoná a nerozhoduje podľa jeho predstáv. Takéto hodnotenie správnosti súdneho konania, resp. rozhodovania nepatrí účastníkovi konania a nemôže objektívne zakladať pochybnosti o nezaujatosti sudcu.

V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že základom pre vylúčenie sudcu môžu byť len objektívne existujúce zákonné dôvody, nie to, že účastník sa nestotožňuje s jeho rozhodovaním. Na dosiahnutie nápravy v občianskom súdnom konaní slúžia predovšetkým opravné prostriedky, nie námietka zaujatosti, ktorej účel je zásadne odlišný. Iba na tomto základe však bez ďalšieho nemožno urobiť záver o splnení podmienok ustanovenia § 14 ods. 1 OSP, ak súčasne nie sú k dispozícii ďalšie doložené skutočnosti, ktorých konkrétny obsah a charakter by objektivizoval uplatnenú námietku.

Súčasťou základného práva na prejednanie veci pred nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu účastníka súdneho konania, ktorý podal takýto návrh podľa § 15a OSP a vylúčiť označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie veci nestranným súdom je iba povinnosť súdu prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (viď uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 27/98 z 25.03.1998).

I keď zákon v § 14 ods. 1 OSP spája vylúčenie sudcov z pojednania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď tiež zásady prijaté judikátúrou Európskeho súdu pre ľudské práva najmä vo veci *Delcourt v. Belgicko*, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („justice must not only be done, it must also be seen to be done“)], nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 OSP predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z pojednania a rozhodovania pridelennej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikátúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. *Saraiva de Carvalho proti Portugalsku*, 1994, *Gautrin a ďalší proti Francúzsku*, 1998). Preto k vylúčeniu sudcov z pojednania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať (II ÚS 105/01, *Sbírka nálezů a usnesení ÚS ČR*, sv. 23, nález č. 98, str. 11).

Pokiaľ ide o námietky žalobkyne, resp. jej „obavy“ o dodržanie zásad spravodlivého súdneho procesu garantovaného čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právom žalobkyne na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky Najvyšší súd Slovenskej republiky opätovne poukazuje na ustanovenie čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý sudcovi nielen výslovne priznáva nezávislosť výkonu funkcie sudcu, ale súčasne prostredníctvom iných právnych predpisov zabezpečuje garancie bežné v demokratickej spoločnosti na ničím nerušený výkon funkcie sudcu. Aj v tejto veci Najvyšší súd Slovenskej republiky upozorňuje na to, že „opačný výklad situácie sudcu, ktorý by sa mal dostať (a v posudzovanej veci je dôvodný záver o narastajúcom výskyte týchto vecí pri aplikácii zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov jednotlivcami nespokojnými s výsledkami prvostupňového informačného konania) do konfliktu so štátnou správou svojho súdu, by ohrozoval v prípade nedostupnosti vhodnej rozhodovacej alternatívy dostupnosť spravodlivosti, a v konečnom dôsledku by maril riadne uplatnenie ústavou zaručeného práva jednotlivca na spravodlivú súdnu ochranu v zmysle čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky“ a taktiež poukazuje na to, že danú situáciu je potrebné dôsledne odlišiť od uznávaného princípu „*nemo iudex in causa sua*“, lebo tu nejde o osobnú vec sudcu, ale o stále zdôrazňovaný vzťah medzi sudcom na strane jednej a štátom, tzn. výkonnou mocou.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 15 ods. 1 OSP rozhodol, že vylúčení z pojednania a rozhodovania danej veci sú JUDr. Ľuboš Sádovský - predseda Krajského súdu v Bratislave a JUDr. Roman Bolebruch, JUDr. Tibor Kubík a JUDr. Boris Tóth - podpredsedovia Krajského súdu v Bratislave, nakoľko JUDr. Ľuboš Sádovský, predseda krajského súdu, v čase vydania preskúmaného rozhodnutia ako podpredseda súdu poverený plnením úloh predsedu súdu vydal rozhodnutie, ktoré je predmetom preskúmania v tomto konaní, a JUDr. Roman Bolebruch, JUDr. Tibor Kubík a JUDr. Boris Tóth, ako podpredsedovia Krajského súdu v Bratislave a teda jeho zástupcovia môžu sa tiež podieľať na vybavovaní vecí podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vo vzťahu k ostatným sudcom Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by bola z hľadiska § 14 ods. 1 OSP právne relevantná, a ani z vyjadrení sudcov, ktorým vec podľa rozvrhu práce pripadla na rozhodnutie, včítane vyjadrenia JUDr. Vlastimila Pavlikovského, nevzhliadol žiadne zákonné dôvody pre vylúčenie, a preto rozhodol tiež podľa ustanovenia § 15 ods. 1 OSP tak, že v druhom odseku výroku tohto uznesenia označení sudcovia Krajského súdu v Bratislave nie sú vylúčení z pojednávania a rozhodovania predmetnej veci.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.